

Irena Cerar Drašler

Pravljичne poti Slovenije – Družinski izleti v naravo. 264 strani. Sidarta, 2004

Tudi popotne vodnike je, kot vse priročnike, mogoče na imaginarni lestvici uvrstiti na neko stopničko med obema vrednostnima skrajnostima. Izjemoma pa lahko kakšna izdaja te okvire tudi opazno preseže. Tako kot je za *Pravljичne poti Slovenije*, mogoče reči da so, z eno besedo, “nekaj več”.

Več zato, ker knjiga ni le zbirka predlogov in napotkov za sedemdeset zanimivih, ne posebno zahtevnih družinskih izletov ali sprehodov do naravnih znamenitosti križem po Sloveniji, saj ti cilji niso izbrani naključno: vsak ima nadgradnjo v ljudskem pripovednem izročilu.

In več tudi zaradi sijajne izvedbe te zamisli, ki jo je Irena Cerar Drašler nosila v sebi kot bogato dediščino svojega otroštva. Uresničevati jo je začela v diplomski na temo gorske pravljice in jo dopolnjevala v revijalnih objavah pravljic, povezanih z naravnimi silami in pojavi, dokler ni naposled z bogato slikovno spremljavo dozorela v tej knjigi.

Zgodba in ilustracija sta povsod na prvem mestu; besedila so povzeta in prirejena po različnih zbirkah slovenskih pravljic, pripovedk in legend; kakšna ima tudi znanega avtorja, a prav tako zaledje v ljudskem izročilu. Irena Cerar Drašler še posebej poudarja nenadomestljivost skupnega živega branja oziroma pripovedovanja in poslušanja. Tudi ilustracije so izbrane iz starejših slikanic in drugih izdaj, njihovi avtorji pa so med drugimi Mojca Cerjak, Marjan Manček, Kristina Krhin, Polona Lovšin, Ana Razpotnik, Gorazd Vahen in Matjaž Schmidt. Vendar tudi opisi poti s poenostavljenimi zemljevidi niso le navržen dodatek. Sestavljajo jih koristni napotki in opozorila, ki jih v drugih vodnikih srečamo le izjemoma. Na primer, kdaj je za izlet najprimernejši čas, kje so ob poti planinske kočje, gostišča ali naravne in kulturne zanimivosti in kje morebitne nevarnosti.

Tako se bo gotovo dogajalo, da bo marsikdo, ki se je kdaj že z občudovanjem zazrl skozi naravno okno pri Otlici v sinjezeleno globono Vipavske doline, z zanimanjem – zase in potomcem – prebral dve od mnogih ljudskih razlag nastanka okna, ki ju je Irena Cerar Drašler uvrstila v svojo “slikanica za potepanje”. Ali pa bo vrstni red zamenjan; da bo kdo, ki bo na primer slišal zgodbo o nastanku izvira Mlinarice, že prvi sončni konec tedna porabil za družinski izlet do slikovite soteske tega hudournuškega pritoka Soče. Ko bo že v Trenti, bo seveda lahko “skočil” še do izvira Soče, kjer so dobri bogovi Triglav, Jalovec in Mangart nekoč premagali hudobnega velikana Vodobruhca. Nič manj zanimivo ne bo izvedeti, kako je svoje ime dobila Pasja ravan, kje vse se še spominjajo zmajev in ajdov ali kako so nastali Divje in Črno jezero ter Dreta, Menina in Baba.

Za strokovnost sicer poljudno uglašanih razlag je poskrbela Monika Kropelj, ki je tudi pobliže predstavila v zgodbah nastopajoča bajna bitja. Pohvalo ne nazadnje zaslužijo še barvne fotografije številnih avtorjev ter sprotne opozorila na dodatne vire, ki lahko iz bolj zvedavega bralca naredijo izvrstnega poznavalca naše nevelike, a izjemno pestre in z ljudskim izročilom gosto prepredene dežele.